



مارتین هایدگر

ما ان فرد گایر

ترجمه: ناصر



گایر، مانفرد، ۱۹۴۳ - م. manfred Geier
 مارتین هایدرگر / مانفرد گایر: ترجمه دکتر ماریا ناصر
 تهران: نگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه، ۱۳۹۴.
 ۱۵۲ ص. مصور.
 بزرگان اندیشه و هنر: دبیر مجموعه دکتر سعید فیروزآبادی
 ۲-۱۵۸-۲۵۳-۶۰۰-۹۷۸
 فیبا
 عنوان اصلی: Martin Heidegger, 2005
 هایدرگر، مارتین، ۱۸۸۹ - ۱۹۷۶ م.
 Heidegger, Martin
 فیلسوفان آلمانی - سرگذشتنامه
 ناصر، ماریا، ۱۳۴۱ - مترجم
 فیروزآبادی، سعید - ۱۳۴۴ -
 B ۳۲۷۹ / ۲ ۱۳۹۳
 ۱۹۳
 ۳۴۸۷۲۹۷

سرشناسه:
 عنوان و نام پدیدآور:
 مشخصات نشر:
 مشخصات ظاهری:
 فروست:
 شاپک:
 وضعیت فهرست‌نویسی:
 یادداشت:
 موضوع:
 موضوع:
 موضوع:
 شناسه افزوده:
 رده‌بندی:
 رده‌بندی:
 رده‌بندی:
 کتابشناختی:

مارتین هایدرگر

ترجمه مانفرد

ترجمه دکتر ماریا ناصر
 دبیر مجموعه: دکتر سعید فیروزآبادی
 مدیر هنری: طراح جلد: علی بخشی
 نوبت چاپ: او، ۱۳۹۴
 تیراژ: ۵۰۰ نسخه
 چاپ: آرماتسا
 بها: ۱۲۰۰۰ تومان

هرگونه بهره‌برداری از کتاب بدون اجازه ممنوع است.



بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه

خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، خیابان شهدای ژاندارمری شرقی، پلاک ۷۴،

طبقه دوم، تلفن: ۶۶۴۷۷۴۰۵

www.parsehbook.com

info@parsehbook.com

فهرست

یادداشت‌ها	۹
مقدمه دبیر مجموعه	۱۱
پیش‌گفتار	۱۳
زادگاه	۱۷
خدا (۱۹۰۳ - ۱۹۱۹)	۲۷
دازاین (۱۹۱۹ - ۱۹۲۸)	۴۳
وجود و عدم (۱۹۲۲ - ۱۹۲۸)	۶۳
ناسیونال سوسیالیسم (۱۹۳۳ - ۱۹۳۴)	۸۳
ادیب و متفکر (۱۹۳۴ - ۱۹۴۵)	۹۹
گشتل و چهارگهان (۱۹۴۵، ۱۹۷۶)	۱۱۷
پی‌نوشت	۱۳۵
گاهشمار زندگی هایدگر	۱۴۳
هایدگر از زبان دیگران	۱۴۷
کتاب‌شناسی هایدگر به زبان فارسی	۱۵۱

بیادداشت ناشر

چرا مجموعه و چرا این مجموعه؟ و نه مجموعه‌ای دیگر؟
مجموعه آثار در ایران پدیده‌ای است کم‌وبیش موفق؛ با این حال، روی آوردن به انتشار این مجموعه، تنها به این سبب نبوده است. بی‌شک، جدای از موفق بودن، مثبت بودن این پدیده، ما را به اندیشه انتشار آن، می‌کند.
مجموعه‌ها، هرچه باشند، نگاهی به تراکیر، سنجش‌گرایانه و در نتیجه تحلیلی به مخاطب خود می‌بخشند؛ و خواننده مجموعه، وادار می‌شود به مطالعه یک کتاب بسنده نکند و برنامه‌ای مطالعاتی با هدفی معین برای خویش برگزیند.
اما چرا این مجموعه؟ و چرا زندگی‌نامه‌های مصور؟
بی‌تردید، هر مجموعه‌ای ویژگی‌های مثبت خاص خود را دارد؛ براساس تجربه، باور دیگرمان، ضرورت جلب و جذب بیش‌ترین مخاطبان و تشویق بیش‌ترین خوانندگان به بیش‌ترین میزان مطالعه است.
در مقام ناشر دریافته‌ایم که ارائه آثاری که پل و حلقه واسطی میان مخاطب عادی و نخبگان باشد، بسیار بایسته و سودمند و خدمتی است در راه ژرفابخشی و گسترش فرهنگ.
چه بسا چنین آثاری، بسی خوانندگان عادی را به جدیت و معرفت‌اندوزی فزون‌تر وادارد.
زندگی‌نامه‌های مصور، ویژگی‌های روان‌شناختی خاصی دارند؛ آن‌ها ایجاد تمرکز و کمک به فهم بیشتر متن از طریق تصویر است. گاه یک تصویر به مراتب آسان‌تر و سریع‌تر از چندین صفحه متن می‌تواند نکته‌های زندگی‌نامه‌ای و حتی حال و هوای زندگی اندیشمند یا هنرمندی را برای ما تداعی و همدلی ضروری برای فهم بهتر متن را ایجاد کند.

سرانجام این‌که این زندگی‌نامه‌های مصور نه تنها دانش و شناختی از بزرگان اندیشه و هنر جهان به دست می‌دهد، بلکه می‌تواند مدخل و انگیزه‌ای برای خواننده و مواجهه با آثار بزرگان فراهم آورد و فهم آثار ایشان را آسان سازد.

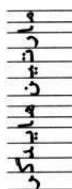
مقدمه دبیر مجموعه

کتاب حاضر جلد دوم از مجموعه بزرگان اندیشه و هنر جهان است. فکر تدوین این مجموعه چند سال پیش طرح شد و هدف از آن، آشنایی هرچه بیشتر با زندگی و آثار کسانی بود که بر اندیشه جهان امروزی تأثیر مایه داشته‌اند. متون اصلی این مجموعه کتاب‌های انتشارات رولت آلمان است که با عنوان تک‌نگارهای اروپا منتشر می‌شود. این انتشارات که حدود صد سال از فعالیت آن می‌گذرد، از مارس ۱۹۳۳ فعالیت خود را در زمینه انتشار این مجموعه، آغاز و تاکنون بیش از سیصد عنوان کتاب را با شماره‌گان بیش از بیست میلیون جلد منتشر کرده است. استقبال از این مجموعه دلایل بسیاری دارد. نخستین دلیل، انتخاب نویسندگان هراتر است. نویسندگان معمولاً کسانی هستند که با قلمرو زندگی و آثار خود در نظر آشنایی بسیاری دارند و اغلب، پژوهشگر یا استاد دانشگاه هستند. نکته دوم، وجود کتب و تصاویری از زندگی و آثار اندیشمند موضوع کتاب است. این امر به درک بهتر شرایط و تجربیات خاصی از زندگی هر فرد یاری می‌رساند. سومین نکته، زبان خاص برای مخاطبان آلمانی است. مخاطبان این مجموعه تنها دانشجویان و یا پژوهشگران با دانش تخصصی نیستند، بلکه این آثار به گونه‌ای نگاشته شده است که سایر علاقه‌مندان نیز می‌توانند از آنها استفاده کنند. همین دلایل کافی بود تا با حمایت بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه، مجموعه حاضر به مترجمان سپرده شود. انتخاب این مترجمان نیز کار بسیار دشواری بود، زیرا هر اندیشمند در قلمرو خاصی فعالیت کرده بود و ضروری بود تا مترجم نیز با این قلمرو آشنایی داشته باشد. همچنین تلاش دیگر، آن بود که ساختارهای اثر به زبان آلمانی در ترجمه تغییر نکند. این مهم نیز با همکاری آتلیه گرافیک کتاب پارسه فراهم شد. تنها در انتهای هر جلد، کتاب‌شناسی

اندیشمند مورد نظر نیز آورده شده و سعی بر آن بوده است که آثار منتشر شده او در قالب کتاب در این فهرست منظور شود.

بدیهی است که انتشار چنین مجموعه‌هایی نیازمند راهنمایی و پیشنهادهای علاقه‌مندان به قلمرو اندیشه است و پدیدآورندگان مجموعه نیز چشم در راه این راهنمایی‌ها و پیشنهادهای خواهند بود.

دکتر سعید فیروزآبادی



پیش گفتار

هنگامی که مارتین هایدگر در ۲۷ و ۱۹۳۳ در مراسمی که به مناسبت انتصابش به مقام ریاست دانشگاه فرایبورگ برگزار شده بود، سخنرانی کرد، در پایان سخنرانی اش که از شکوه و عظمت قیام ملی آلمان یاد می کرد، جمله ای از حکمت یونان باستان نقل کرد:

هر عظمتی در معرض توفان قرار دارد... (مجموعه آثار ۱۶، ۱۷۲)

هایدگر به خوبی واقف بود که این جمله تفسیر به رأیی از «هتار حکیمانۀ افلاطون است؛ «megala panta episphale» که به طور تحت اللفظی می توان آن را «همین ترجمه کرد:

هر عظمتی به شکلی هراس آور رو به حسیض است و در معرض خمر قرار دارد.

هایدگر از زمینه سیاسی این نقل قول نیز باخبر بود و آن چیزی نبود که ساختار فلسفی افلاطون برای نجات حاکم مستبد سیراکوز که با شکست مواجه شده بود. اما به هر حال، دیگر نکته هوشمندانه، عمیق و مهم گفته افلاطون را که به خوبی آن را دریافته بود، در ۱۹۳۳ و ۱۹۳۴ تهور یک توفان بزرگ می کند؟ تمایل کوتاه مدت هایدگر به حقیقت درونی و عظمت ناسیونال سوسیالیسم (مجموعه آثار ۴۰، ۲۰۸) موجب شد که مخالفت با شخص وی و آثارش در درازمدت شکلی سیاسی به خود بگیرد. حال مشکل دو تا شده بود و موضوع مورد بحث این بود که چگونه چنین متفکر بزرگی فریب تبلیغات سیاسی ناسیونال سوسیالیست ها، - آن هم در سال ۱۹۳۳-۱۹۳۴ را خورده؟ و یا فریبی در کار نبوده است و در واقع زمینه شکل گیری توتالیتاریسم رایش سوم در فلسفه هایدگر از قبل وجود داشته است. حتی اگر طرح این سؤال

تا این حد ضروری به نظر برسد، بخش اعظم زندگی و اندیشه فلسفی هایدگر یا مورد اغماض قرار می‌گیرد و یا مورد قضاوت نادرست واقع می‌شود. چون با نگاهی کوتاه به کل آثار هایدگر درمی‌یابیم که موضوع «هایدگر و ناسیونال سوسیالیسم»، صرفاً مقطعی کوتاه در طول یک مسیر طولانی محسوب می‌شود که از همان آغاز، رنج دردناک مجزا بودن، پس‌روی‌ها و دورخیزهای جدید (بلوخمان، ۷) در این راه طولانی دیده می‌شود.

تصویر این پس‌روی‌ها و دورخیزها بر «عظمتی» دلالت می‌کند که هایدگر برای نیل به آن می‌کوشید. تمامی زندگی او سرشار از «بزرگ» اندیشی و انجام اعمال سترگ بود. «بزرگی» گرچه برای او یک مقوله فلسفی به شمار نمی‌آمد، اما بدون قدرت هدایت‌گران، هایدگر نمی‌توانست در این فکر خویش گام بردارد.

اگر انسان در یک دلتش بزرگ نباشد قادر به دیدن چیزهای سترگ و متابعت از آنها نیست. (مجموعه آثار، ۴، ۱۰)

هایدگر تکلیف اصلی خود را در انجام این کار بزرگ فکری می‌دید. فیلسوفی که برخاسته از یک طبقه کوچک اجتماعی بود نمی‌توانست در این خردی باقی بماند؛ در این خودسری نخ‌نماشده، همواره همان ماندگار که به هرگز نه تحولی را سد می‌کند، هایدگر در پی آن بود، سز بزرگان را دریابد تا به آن مقابله کند. اما امور سترگ که وی در پی متابعت از آنها بود، چه بودند؟

هایدگر استاد جابه‌جایی و تغییر بود. شوق وافر او برای نیل به عظمت، اگرچه در تمامی طول عمرش همچنان شعله‌ور بود، اما دورخیزها و پس‌روی‌های جدید او همواره از یک ماجرای منحصر به فرد حکایت می‌کرد و در طول زمان، امور بزرگی که وی در جهت نیل به آنها می‌کوشید، تغییر کرد.

این امر سترگ در آغاز، زادگاه نام داشت، چون هایدگر بر این باور بود که هر یک از دگی مألوف زادگاه، معمای آنچه پایدار و سترگ است، قرار دارد. (مجموعه آثار ۱۳، ۱۹، پس از آن، به ترتیب خدا، دازاین، هستی، عدم، ملت آلمان، تفکر اصیل و ادبیات بزرگ جانشین زادگاه شدند و اما در آخر گشتل^۲ تکنولوژی کره ارض مطرح شد که به شکل غول‌آسایی در حال رشد بود. و آخرین نکته هشدار دهنده‌ای که هایدگر در «گفت‌وگو با اشپیگل» در ۲۳ سپتامبر ۱۹۶۶ به آن اشاره می‌کند، این است:

برای ما امروزیان عظمت آنچه که باید مورد تفکر قرار گیرد، بسیار سترگ است. (مجموعه آثار ۱۶،

و در پایان، هایدگر بود و یک وانهادگی خموش که با آن می‌خواست خود را در این چهارگاه

عالم،^۳ یعنی زمین و آسمان، خدایان و میرندگان بگنجاند.

من در این کتاب سعی کرده‌ام تک تک مراحل سیر تفکر هایدگر - را که وی خود آن را مسیری ناپایدار و سرشار از پس‌روی‌ها و اشتباهات (مجموعه آثار ۶۶، ۴۱) خوانده است - دنبال کنم. این مسیر، پراز تصورات واهی و فجایع قرن بیستم بود که در اثر هایدگر به بیانی فلسفی درآمده است. اشتباهات هایدگر ارزش خاص و نمونه‌ای دارند. تمام کوشش‌های وی برای نیل به عظمت، متمایل به سقوط بوده است. هایدگر در متنی که در توتناوبرگ^۴، تحت عنوان «از تجربه تفکر» نوشته است، گفته حکمت‌آمیز خود را مبنی بر اینکه کسی که بزرگ می‌اندیشد، مرتکب اشتباهات بزرگ هم می‌شود، چنین تفسیر می‌کند:

خدای متفکران بزرگ را (اگر خوش‌بینانه بنگریم) هنوز در نیافته‌اند. (مجموعه آثار ۱۳، ۲۵۴)

شاید او نیز در این مورد راه خطا پیموده باشد!